

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри підприємництва і торгівлі

Протокол № 2 від «02» вересня 2019 р.
Зав. кафедри

С.В. Волошина

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА»

(заочна форма навчання)

Кількість кредитів ECTS 6

Розробник:
Кравцов О.О.,
доц. кафедри підприємництва
і торгівлі, к.е.н.

2019 – 2020 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Вибіркова для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	6
Загальна кількість годин	180
Кількість модулів	2
Лекції, годин	16
Практичні / семінарські, годин	10
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	154
Вид контролю	екзамен, курсова робота

2. Програма дисципліни

Ціль - формування у студентів глибоких теоретичних знань щодо засад, інструментарію та методик розробки стратегій підприємства, набуття ними навичок стратегічного мислення і практичної компетенції щодо процесу розробки стратегій підприємства.

Завдання: поглиблення розуміння стратегічного контексту підприємства; формування знань щодо поняття, еволюції, концепції стратегії підприємства; поглиблення розуміння видів стратегій підприємства та їх характеристики; поглиблення розуміння бачення, місії та цілей; формування знань сутності процесу стратегічного аналізу; набуття навичок застосування загальних методів стратегічного аналізу; формування знань щодо видів, факторів та особливостей спостереження за зовнішнім середовищем; набуття навичок портфельного аналізу і оцінки стратегічного потенціалу фірми; поглиблення розуміння балансового методу: сутності та особливостей застосування у стратегічному аналізі; набуття навичок загального методу вибору стратегії; набуття навичок застосування матричних методів вибору стратегій та їх оцінки; поглиблення розуміння стратегічного планування; формування знань контролю та реалізації стратегії.

Предмет: процес обґрунтування, формування, реалізації та контролю стратегії на підприємстві.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Стратегічний контекст підприємства

Тема 2. Стратегія підприємства: поняття, еволюція, концепції

Тема 3. Види стратегій підприємства та їх характеристика

Тема 4. Бачення, місія та цілі

Тема 5. Сутність процесу стратегічного аналізу

- Тема 6. Загальні методи стратегічного аналізу. Правила декомпозиції ФЦА
- Тема 7. Види, фактори та особливості спостереження за зовнішнім середовищем
- Тема 8. Портфельний аналіз і оцінка стратегічного потенціалу фірми
- Тема 9. Балансовий метод: сутність та особливості застосування у стратегічному аналізі
- Тема 10. Загальні методи вибору стратегії
- Тема 11. Матричні методи вибору стратегій та їх оцінка
- Тема 12. Стратегічне планування
- Тема 13. Контроль та реалізація стратегія

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Концепції стратегії підприємства і стратегічна діагностика					
Тема 1. Стратегічний контекст підприємства	10	2	-	-	8
Тема 2. Стратегія підприємства: поняття, еволюція, концепції	20	2	-	-	18
Тема 3. Види стратегій підприємства та їх характеристика	10	1	1	-	8
Тема 4. Бачення, місія та цілі	10	1	1	-	8
Тема 5. Сутність процесу стратегічного аналізу	10	1	1	-	8
Тема 6. Загальні методи стратегічного аналізу. Правила декомпозиції ФЦА	10	1	1	-	8
Тема 7. Види, фактори та особливості спостереження за зовнішнім середовищем	10	1	2	-	7
Разом за змістовим модулем 1	80	9	6	-	65
Змістовий модуль 2. Методи розробки та механізм реалізації стратегій					
Тема 8. Портфельний аналіз і оцінка стратегічного потенціалу фірми	11	2		-	9
Тема 9. Балансовий метод: сутність та особливості застосування у стратегічному аналізі	11	1	1	-	9
Тема 10. Загальні методи вибору стратегії	11	1	1	-	9
Тема 11. Матричні методи вибору стратегій та їх оцінка	11	1	1	-	9
Тема 12. Стратегічне планування	11	1	1	-	9
Тема 13. Контроль та реалізація стратегія	9	1		-	8
Разом за змістовим модулем 2	58	7	4	-	47

Усього годин за модулем 1	144	16	10	-	118
Модуль 2					
Курсова робота	36	-	-	-	36
Усього годин за модулем 2	26	-	-	-	36
Усього годин	180	16	10	-	154

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Концепції стратегії підприємства і стратегічна діагностика		
1	Семінар – розгорнута бесіда Теми 3 – 4. Сутність та зміст понять «бачення», «місія», «стратегія» підприємства	2
2	Семінар – розгорнута бесіда Теми 5 – 6. Цілі і завдання стратегічного аналізу та його методи	2
3	Семінар – розгорнута бесіда Теми 7. PEST-аналіз зовнішнього середовища підприємства	2
Змістовий модуль 2. Методи розробки та механізм реалізації стратегій		
2	Семінар з використанням практичних задач Теми 9 – 10. Методи стратегічного аналізу та вибору стратегії	2
3	Семінар з використанням практичних задач Теми 11 – 12. Організація стратегічного планування на підприємстві	2
	Усього годин	10

5. Індивідуальні завдання

1. Виконати індивідуальне завдання. Тема узгоджується з викладачем курсу.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Назва модулю	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи за модулем 1	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Концепції стратегії підприємства і стратегічна діагностика	66	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для вивчення питань: Концептуальні підходи до управління організацією. Підприємство як виробнича система. Концепція управління підприємством як відкритою системою. Порівняльна характеристика оперативного, довгострокового та стратегічного управління. Характеристика шкіл стратегій. Класифікація стратегій. Стратегічний набір. Стратегічна піраміда (за А. Томпсоном та Дж.	Тестування, виконання індивідуального завдання

		Стрікландом). Функціональні стратегії підприємства. Стратегія диверсифікації діяльності підприємства. Конкурентні стратегії. Вимоги до формулювання цілей. Генеральна ціль. Декомпозиція цілей. Вимоги до формулювання цілей. Генеральна ціль. Декомпозиція цілей. Види середовища підприємств. Моделі стратегічного аналізу (розгорнута схема САП, Гарвардська модель; модель PIMS). Загальні методи і засоби діагностики проблем фірми. Правила декомпозиції при функціонально-цільовому аналізі (ФЦА). Діагностика зовнішнього середовища прямого впливу. PEST - аналіз фірми. Фактори середовища прямого впливу. Джерела [1, 2, 3, 4, 5, 6, 9]. 2. Самотестування 3. Підготовка індивідуального завдання	
Змістовий модуль 2. Методи розробки та механізм реалізації стратегій	46	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для вивчення питань: Особливості аналізу внутрішнього середовища фірми. Портфельний аналіз. Алгоритм проведення SWOT -аналізу фірми. SNW - аналіз фірми. Матриця SWOT - аналізу фірми. Підходи до розробки стратегій (за Немцовим). Методика розробки загальної (корпоративної) стратегії диверсифікованої компанії. Напрямки та особливості розробки ділової стратегії. Розробка функціональних стратегій. Матричні методи вибору стратегій росту: Матриця вибору базових стратегій росту Ансоффа "Товар - ринки". Особливості стратегії росту малих, середніх та крупних фірм. Матричні методи вибору стратегій Вибір стратегій за матрицею "Витрати - споживча цінність (якість) товару". Вибір стратегій за матрицею Ф. Котлера "Ціна - якість". Бар'єри стратегічного планування та їх подолання. Модель стратегічного планування на основі "стратегічної прогаліни". Стратегічні проекти та програми. Контроль реалізації стратегії. Труднощі реалізації стратегії організації. Джерела [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,	Тестування, виконання індивідуального завдання

		12, 13, 14, 15]. 2. Самотестування 3. Підготовка індивідуального завдання	

7. Результати навчання

1	Розуміння стратегічного контексту підприємства
2	Знання поняття, еволюції, концепції стратегії підприємства
3	Уміння проектувати впровадження процесного підходу, встановлювати завдання і очікувані наслідки проекту
4	Уміння розрізняти види стратегій підприємства
5	Розуміння підходів до формування місії та цілей підприємства
6	Уміння аналізувати стратегічну позицію підприємства
7	Розуміння методів стратегічного аналізу
8	Розуміння видів, факторів та особливостей спостереження за зовнішнім середовищем
9	Уміння проводити портфельний аналіз потенціалу фірми
10	Розуміння застосування балансового методу при стратегічному аналізі
11	Уміння використання загальних методів вибору стратегії
12	Уміння використання матричних методів вибору стратегії
13	Знання стратегічного планування

8. Розподіл балів, які отримують студенти впродовж семестру

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
15	20	15		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

9. Методичне забезпечення

Електронний конспект лекцій, методичні вказівки з вивчення дисципліни, комплекти індивідуальних завдань, навчальна та наукова література, нормативні документи.

10. Рекомендована література

Основна

1. Березін О.В. Стратегія підприємства [Текст]: навч посіб. / О.В. Березін – К.: Ліра, 2010.–224 с.
2. Горелов Д.О. Стратегія підприємства: навч.-метод. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Д.О. Горелов, С.Ф. Большенко. – Харків: ХНАДУ, 2010. – 133 с.
3. Строкович Г.В. Стратегія підприємства: навч. посіб. для вищих навч. закладів Г. В. Строкович, Нар. укр. акад. [каф. економіки підприємства]. – Х. : Вид-во НУА, 2011. – 180 с.
4. Гордієнко П.Л. Стратегічний аналіз [Текст]: навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. / П.Л. Гордієнко, Л.Г.Дідковська, Н.В. Яшкіна– К.: Алерта, 2011. – 478 с.
5. Горемыкин В.А. Экономическая стратегия предприятия [Текст]. ученик / В.А. Горемыкин, О.А. Богомолов. - М.: МИД "ФИЛИНЪ", Рилант, 2010. - 506 с.
6. Экономическая стратегия фирмы [Текст]: учебное пособие / под ред. Градова А.П. - Спб: Спец.лит. 2010.-410 с.
7. Шершньова З.Э. Стратегічне управління [Текст]: навч.-метод, посібник для самост. вивч. дисц. / З.Э.Шершньова, С.В.Оборська, Ю.М. Ратушний. - К.: КНЕУ, 2012. - 232 с.
8. Шершньова З.Э. Стратегічне управління [Текст]: навч. посібник / З.Э. Шершньова, С.В. Оборська - К.:КНЕУ, 2010.-384 с.
9. Клівець В.П. Стратегія підприємства [Текст]: навч. посіб. / В.П. Клівець - К.: Академвидав, 2007. -320 с.
10. Ковтун О. І. Стратегія підприємства [Текст]: навч.посібник. / О. І. Ковтун – Львів: «Новий Світ – 2000». – 2006. – 388 с.

Допоміжна

11. Виханский О.С. Стратегическое управление [Текст]: учеб. - 2-е изд., перераб. и доп. / О.С. Виханский - М: Гардарики 2005. - 296 с.
12. Володькина М.В. Стратегический менеджмент [Текст]: учебное пособие / М.В. Володькина - К.: Знання Прес, 2006.

13. Дятлов А. Н. Общий менеджмент: Концепции и комментарии [Текст]: учебник / А.Н. Дятлов, М. В. Плотников, И. А. Мутовин – М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. – 400 с.
14. Евланов Л.Г. Экспертные оценки в управлении [Текст] / Л.Г. Евланов, В. А. Кутузов - М.: Экономика, 2009.
15. Елиферов В.Г. Бизнес-процессы: регламентация и управление [Текст]: ученик / В.Г.Елиферов, В.В. Репин. – М.: ИНФРА-М, 2009. – 319 с.
16. Забелин П.В. Основы стратегического управления [Текст]: учеб. пособие. - 2-е изд. / П.В. Забелин - М.: Информ. - внедр. центр "Маркетинг, 2008. - 195 с.
17. Идрисов А.Б. Стратегическое планирование и анализ эффективности инвестиций [Текст] / А.Б. Идрисов, С.В. Картышев, А.В. Постников - .М: Информ. - издательский дом "Филинь", 2006.
18. Карлоф Б. Деловая стратегия: концепция, содержание, символы [Текст]: пер. с англ. / Б. Карлоф - М.: Экономика. 2011.
19. Козлова О.И. Оценка конкурентоспособности предприятия [Текст] / О.И. Козлова и др. - М.: ОА "АРГО", 2010.
20. Лунев В.Л. Тактика и стратегия управления фирмой [Текст]: учебн. пособие./ В.Л. Лунев. - М.: Финпресс, 2007.
21. Наливайко А.П. Теорія стратегії підприємства. Сучасний стан та напрямки розвитку [Текст]: монографія / А.П. Наливайко. - К.:КНЕУ, 2010.-227 с.

Інформаційні ресурси

22. Електронна бібліотека – http://mirknig.com/knigi/guman_nauki/
23. Інформаційний портал – <http://www.pitbooks.ru/>
24. Електронна бібліотека – <http://www.razym.ru/biz/menedgment/>
25. Інформпортал «Корпоративный менеджмент» – <http://www.cfin.ru/management>
26. Електронна бібліотека – <http://www.xcomp.biz/>

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри

_____ С.В. Волошина

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

З ДИСЦИПЛІНИ «СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА»

для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (гр. зПТБД - 17с-К)

№	Назва змістового модулю	Кількість годин за видами занять та період вивчення дисципліни						Дата поточного контролю
		Лекції		Практичні		Самостійна робота		
		год.	дата	год.	дата	год.	дата	
1	Змістовий модуль 1. Концепції стратегії підприємства і стратегічна діагностика	9	Жовтень 2019 року	5	Жовтень 2019 року	66	Листопад 2019	21.11.2019 р.
2	Змістовий модуль 2. Методи розробки та механізм реалізації стратегій	7	Жовтень 2019 року	5	Жовтень 2019 року	46	Грудень 2019 року = січень 2020 року	20.01.2020 р.
3	Індивідуальне завдання							20.01.2019 р.
4	Курсова робота							30.12.2019 р.